

SETMANARI CATALA
10 CENTIMS lo número

¿Una noya recostada
d' aquet modò en un sofà?
De segur que deu somniá
veures prompte ben casada
ab un petit soberà.

De dijous á dijous

EA de molt mal fer, lo fer pronóstichs, sobre tot, quan se tracta de dir alguna cosa mes, que si farà sol ó plourá.

A nosaltres se 'ns antoixa qu' amenassa temporal desfet; sentim bronzir lluny de lluny, ferma tramontana, que 's pot ben be tornar desfeta borrasca, y gracias si se 'n va tot ab aygua... qu' encara dura la lluna de Mars, y podria esdevindrer pedregada.

Ma'grat l' anar de cara á la primavera, lo temps es rúfol com l' estat dels cors del poble, sotraquejat per mancas de feyna, paros de fábrica y per l' apuja dels menjars que se 'n van pels núvols y no 'l podém atrapar.

Lo poble, dejuna á la forsa-

La quaresma no s' ha pas acabat, pe 'l proletari, sens valerli planys ni miserias.

— ¡Oh! la gent que se 'ns mor de fam...

— No hi fa res; ara 's podran divertir la gana anant á veurer lluminarias, guarniments, festas y grescas á desdir... ¡ey!,... si fa bon temps y no pedrega, com deyam al comensar aquesta crónica.

* *

Si pe 'ls uns la Pasqua no arriba may, per altres es Pasqua tot l' any; sempre menjan be y lo mes trist es que pagan l' anyell ab la suor de son front, els que no 'n tastan.

¡Aquesta, es la dissort!

Mentrestant lo poble demana feyna y jornals per poguer tenir un tros de pá, 'ls richs adinerats es un dir, porque son poch van guarnint las balconadas ab bombetas eléctricas y tulipas de gas, per solemnizar l' arribada del Rey que 'ns vé á veurer. ¡Salut!

De molt bon grat en faríam una llista curteta per tenila ben presenta en ocasions que 's poden presentar

¡Dona tantas giravoltas lo mon!

Pero cad' asquí, s' ho pot apuntar y guardars' l' albará á la butxaca que ja 'ls servirá un dia ó altre; no mes cal tenir paciència, com lo moro qu' s' esperava assentat al pedrés de la porta de casa seva, que passés l' enterro de son mortal enemich. ¡També passará!

* *

Aquí l' home de las disbauxas, lo qui per res s'atura y ensorra sempre 'is cordóns de la bossa... es lo marqués de Comillas, qu' aixó de las festas reals, sembla qu' ho tinga acaparat.

¡Bon profit!... Ell no hi tingués res mes!

Desde l' arch triomfal del Passeig de Gracia, fet de guix com representació de la sua febesa y curta durad-, fins á son palau de la Rambla y Banchs de son domini, tot es pagat per l' esplendit marqués, que deurá ficar l' olla gran dintre la xica, en tal diada.

¡Tira peixet!. ¡Com qu' ell hi vá bè, dalt de la burra! Gran mal s' en fa...

¡Si 's gasta bons quartos, no son pas malas las subvencions que 's té embossadas! Tots poguessim plorar ab los ulls del marqués, ¡quina aribada! Mes ara, aquest senyór 's queda sol... s' entén, ab los

quartos y lo poble catalá 's contentará mirant las lluminarias.

Fará com aquell trinxeire, que no poguent llepar res mes, llepava 'ls vidres de ca'n Llibre.

* *

Els militars, ho han entés mes bé.

Gastarán poch... y en cas d' apuro 'ls pot fer molts serveys, aquell magatzém de sachs de terra que 'n guarneixen á la plassa de Catalunya, si com diuhen va surmontat de canóns d' artilleria.

¡Ver' aquit, una manera ben dissimulada de treurer fins l' artilleria al carrer, sens esverar á la gent.

Será bó, bonich y barato.

¡Que 'n son de tunos!

* *

Si'n fosim richs y monárquichs... ¡que no 'n som! .. nosaltres hauriam ajudat á n' en Boladeres, que vá fet una llástima; ¡pobret Arcalde!

No tan solzament li han regatejat els quartets per lluhirs' en aquest cas tant premiós, sinó que tot li va á l' enquantra.

Fins ara, tot s las festas qu' ell ha proposat se li han tornat aygua-poll.

Ni 'ls pares ni 'ls mestres li volen deixar anar las criaturas al Tibidabo, porque... encara fa fresca y potser s' encostiparian.

Tenen rahó:

Els estudiants de las facultats, que li han eixit per anar ab las banderas... son set-mesons "apócrifos" y els verdaders estudiants, no volen festas; mes s' estiman estudiar

També tenen rahó.

Els bombers, no volen fer l'exercici com soldats... negantse en rodó, á servir de putxinelis. Si 's cala foch, anirem á cumplir la comanda, diuhen- però res mes, no estem per... ¡armas al hombro!

¡Qu' ho probin, aixó de 'l foch!

No tinguin po que n' hi falti ni un.

Els surt la rahó per las butxacas!

Y no seguim la llista, porque resultariam massa pesats y no convé;

Tot ha de ser "ligero" ara com ara; fins els nostres llegidors si 'n surten pe 'ls carrers á satisfer la tafaneria aquestos dias.

* *

De regidors «hábil» no se 'n trovan per aquí de modo y manera que 'l arcalde y els set que hi ha "disponibles" tindran d' aguantar tot lo pes de las festas y en sortirán reventats.

Aixó no es com una «claque» que s' arregla 'n poch temps, pagant quatre ó cinch pessetas diarias per barba, encara que hagin de enviar els quartos de Madrid ó be com certs «personatjes» que arriban ab las levitas enmanllevadas y els garrots... «de marras.»

Els regidors han de ser de debó, ó no hi han de anar.

* *

No falta qui assegura... ¡pero no ho fassin correr, que 's un secret! que aquestos dias, se li han tornat mes blancas las patillas á n' en Boladeres, que 's podria quedar pelat d' aquesta feta.

¡Ho sentiríam!

CALIXTE PÍ Y XARAU.

LA VUYTADA

Atrafegat ab l' arreglo
oficial del méu carré,
(ies dir, méu! méu y dels altres)
no m' ha quedat tampoch temps
pera surgir la vuytada
que vé á ser de reglament-
pe 'ls lectors de LA TOMASA
de quins sóch servidor séu,
y espero d'alshi la torna
quan passat hagi 'l mareig
de las festas que celebra
la ciutat arò mateix.

Per cert que ab 'l llímpia-botas
de l' entrada y 'l porter,
l' adroguer de la plasseta,
la mestressa del safreig
que hi há al costat de las voltas,
lo kiosker, 'l carboner,
la minyona de la tenda
y 'l mosso del magatzém,
lo betas y fils de sóta,
lo taberner del passeig,
lo pegót, 'l sastrinyoli,
l' estanqué, 'l matalasser,
l' armer de la cantonada,
o barber y ls dependents,
lo rellotger del Passatje,

la dona que 'ns dú la llet,
la plats y ollas de la Ronda,
la cotillayre del Rech,
lo repartidor del Monte,
la *madama* del Eden,
la dispesera de sobre,
lo burot del Poble-Séch,
la bogadera qu' es d' Horta,
la planxadora del 7.
la dona que 'ns fa las feynas
algún día escadusser
lo forner de la baixada,
l' escombriayre del *Canyet*,
lo camálích de la Riba,
lo venedor de bitllets,
lo músich de dalt las golfas,
lo dibuixant del tercer,
l' escribent del entressuelo:
qu' es no més *mea*-tinters,
lo renta-plats de la fonda,
lo municipal mateix
que fa servey en lo barri
(y en la taberna molt més),
l' amo de las conductoras,
quatre mossos del Café
ahónt bi vaig cada festa
de nit á pendre un calent,

lo sereno del districte,
lo vigilant del carrer
l' escolá de la parroquia,
l' escolá major, s' entén,) y aquella dona que rifa
un *be negre* ó dos anells.
farém tots 'ls. impossibles
perque tots... tots 'ls fosteigs
que en lo nostre carré 's fassin
sigan verdaders models
pe ls carrers de Barcelona
més foscos y més estrets.

Ja ls ne faré una ressenya
(si hi penso) d' aquí á mitj mes
perque 'ls hi caygui la baba
al llegir tot lo qu' hem fet
sacrificant (de boquilla)
la bossa y tot 'l talent,
á fi de que no fuméssim
lo que 's diu un mal paper,
tractantse de lo que 's tracta
que mereix cert tractament.

Per lo tant, d' aquestas festas
—com deya— ja 'n parlarém.

PEPET D' L CARRIL

UN VIATJE A L' INFERN

Era un día crú d' hivern,
y jó que no estich bé en lloch
cercant al menys un bon foch
vaig dir:—Véstén al infern.

Fet y dit ab molt salero
y en alas del pensament
me vaig trovar de repent
devant d' *En Pere Botero*,

—Ola noy—que dús de bó?—
—vá dir ribent—Já ho veyeu!
uns peus mes frets que la neu.
—Donchs aquí sentim caló.

Y efectivament, m' esplico
que *súhin*, ab tant de foch:
mentres estiguí á 'quell lloch
me creya está á *Puerto-Rico*.

Y un dimoniet mallorquí,
va dir tocantme l' esquena:
—EL QUE QUIERA PROBAR COSA BUE-
fill meu, que s' en vinga aquí. (NA
Nada, nada.—digué *En Pera*
Botero.—portéu café
y obsequiém al forasté
per devant y per radera.

Per radera, bon caliu:
Per devant, excelent *móca*:
y un *conyach*, noys, que la boca
netejava com lleixiu.

Dantme un *puro* de primera

vá di *En Pere*:—Fuma aixó:
que 't sembla? ¿Fán tanta oló
els de la *Tabacilera*?

Veyent que una mala vella
ne cremava uns papérots:
Vaig di:—Que son tants *gargots*.
—Home, els discursos d' on *Mella*!
Y *aquell* grupo fet de pasta
—No els coneixes? digué en *Pera*;
¿Fixathi bé!... y el grupo era ...
en *Cánovas* y en *Sigasta*

En un recó uns quants juheus
condemnats per lladregots,
recitavan uns versots
tan dolents com aquets meus.

Alli vaig veure adrogués:
advocats y capellans;
freres, monjas, sagristans,
militars y tabernés.

Y un diablet molt guapo y fi,
tant que 's perdía de vista:
me digué:—Só *esperitista*:
Sols crech ab l' *esprit*.... de vi.

Y *aquellas* que xerran tant,
portant grossas estisoras
qué son? Home, llevadoras
que els seus crims estan purgant
¿Y *aquell* que rosega el fetje
d' *aquell* dimoni tan grós?

—Vá sé un gran facinerós.
—De que vivia?—Era metje.
Ab una pell de taronja,
's netejava las dents,
un que vá cremá els convents
y vá fugi ab una monja

Y dins d' una cova ó mina
rodejada de lleóns,
un rectó feya petons
al coll d' una bailarina.

Apotecaris á cents
corrian tontos, ineptas,
sempre en busca de receptas
per fer mori als seus clients

Y en una plassa rodona,
lletras de foch, ab malicia
deyan: «*Palau de Justicia*»
en lo Parch de Barcelona»

—Vaja, prou: valor me falta
per veure tant d' *escorpi*,
y el foch etern que hi ha aquí
sentó que crema ma galta.

—A deu *Pere*:—A Barcelona.
tens una casa.—Ja ho sé:

—Ah! mil gracias pel café.

Ah! tu .. *espressions* á la dona.

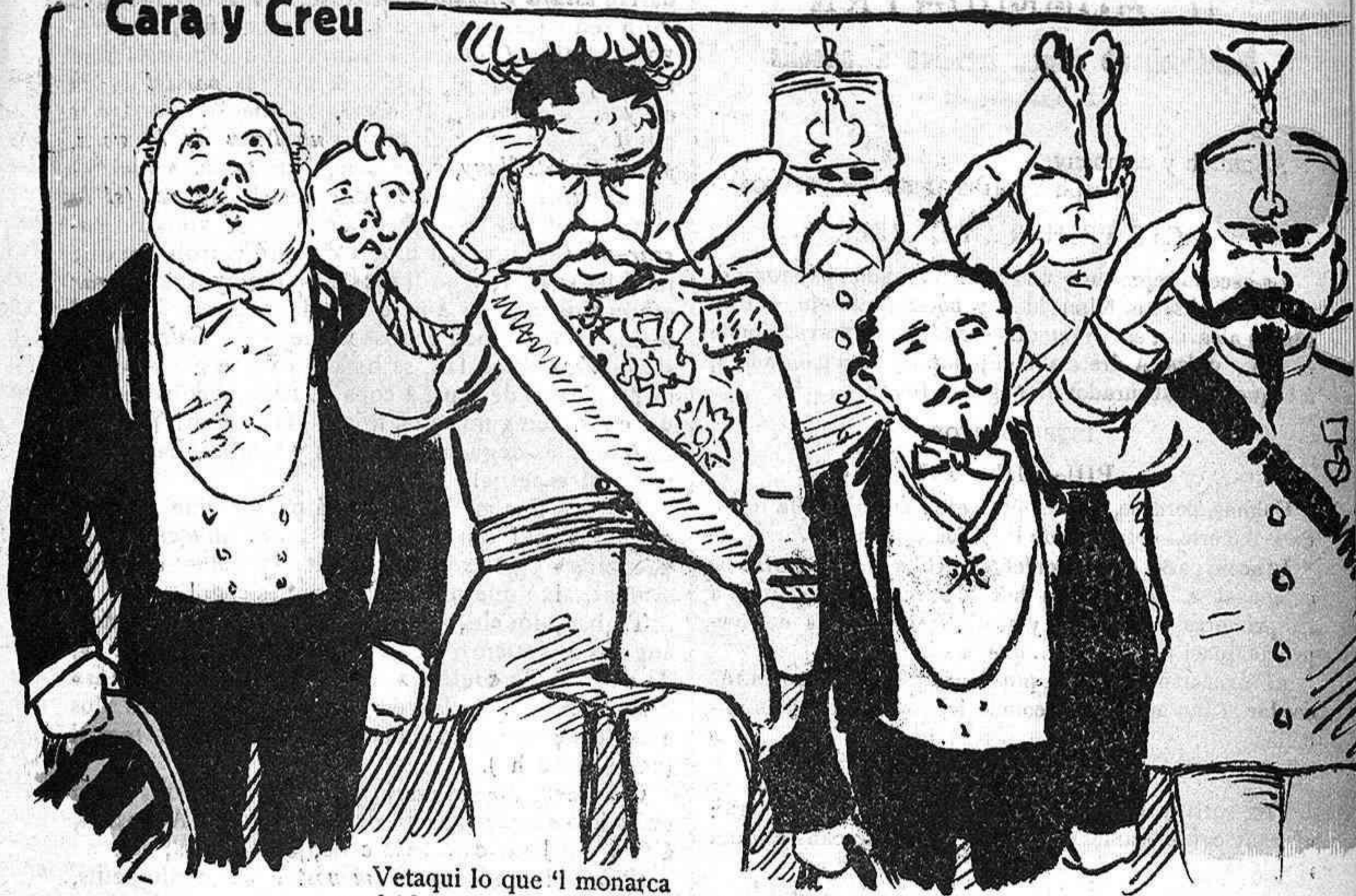
MARCELINO SANTIGOSA

Sota la Capitania

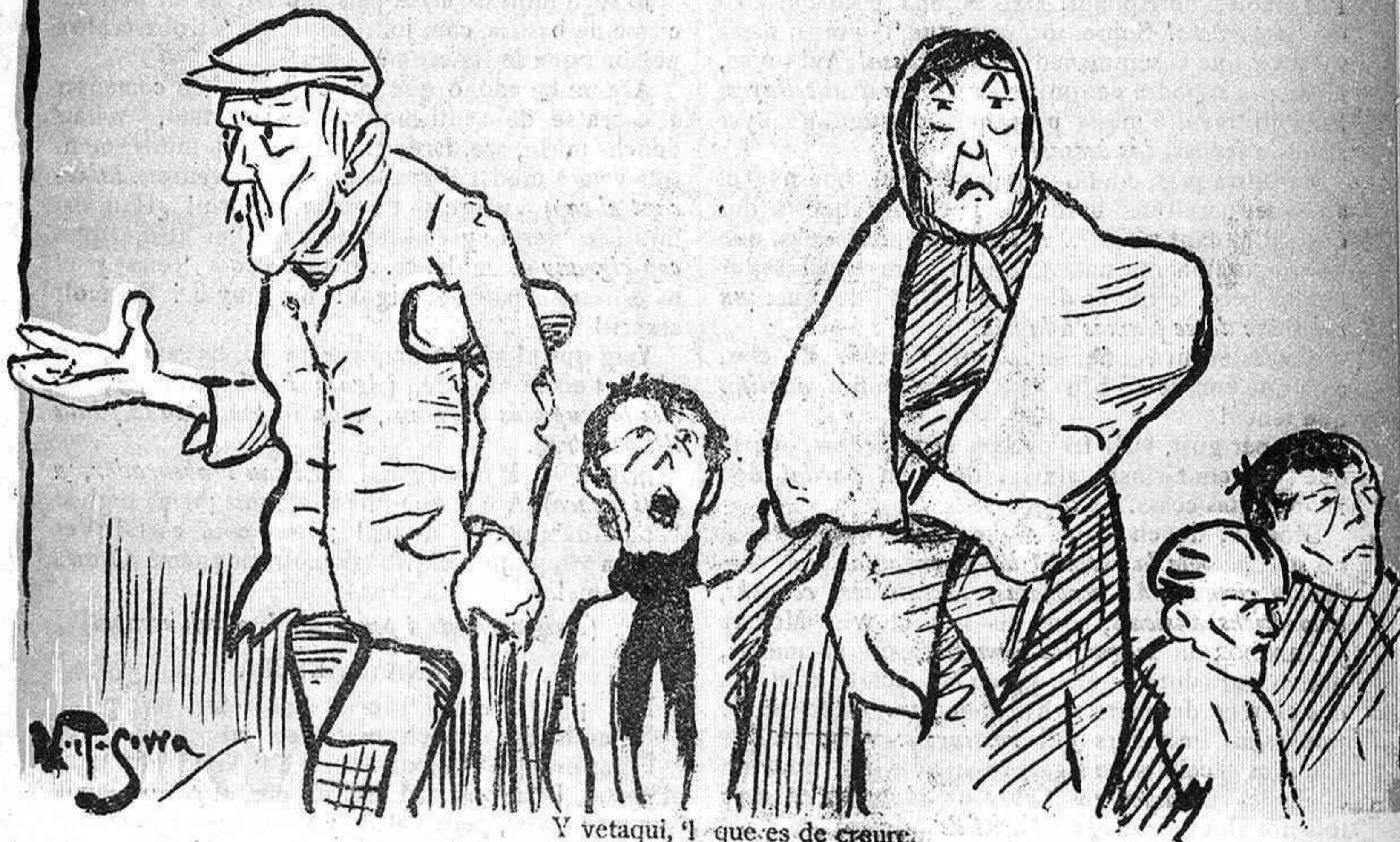

Com á Arcalde de Real Ordre,
de real ordre ¿compreneu?
dels vehins que *represento*
los forts aplausos rebréu.

Cara y Creu

Vetaqui lo que 'l monarca
es bèn segur que veurá.

Y vetaqui, 'l que es de creure,
que ningú li ensenyará.

Mit-Sorra

L' AUCELLAYRE

Monólech ab cant... tarellas d' aucells

Al amich y company

Joseph Vía (PEPET DE VILAFRANCA)

ACTE PRIMER .. Y DARRER

La escena representa una grandiosíssima pajarrera; d' un cantó al altre, triangular y horizontalment, á diferentes alsárias, surtirán una infinitat de travessers de canya. dolsa. A dreta el menjador, dich, la menjadora; á esquerra l' abeurador ab aygua... fresca.

INTERLOCUTOR

PIU - PIU - PIU

Colóms, perdús, garsas, etc., etc.; aucells de la terra, de l' América del sur y de l' Africa central.

L' acció passa en un poblet dels volts de Picamoixóns; comensat á las darreras horas del dematí, continúa á las primeras de la tarde y acaba á las últimas del vespre, ja quasi nit, del día .. que 's vol.

Al aixecarse 'l teló, un prolongat y suau remor fa recordar la tan aplaudida composició, «El cant dels aucells.»

ESCENA PRIMERA

PIU, sortint molt diplomàticament en escena, ó sigui: entrant cautelosament dintre la gavia, tancant ab una revolada.

PIU ¡Canariol que diria un casteliá, aixó es massa! Gayrebé ab el temps de dir ¡Cu-cut! aquestas bestiotas se m' han menjat trenta centims d' escayola! Ph! aixó es horripilant! aixó es una irrupció! aixó és... *esparvera!* Sobre tot, are, que 'l temps passa volant y que la semmanada es... *es-cassa!* ¡Ay! no se, no se pas si podré continuar ab la *vida d' auccellayre!* Puig jo travallo massa pera que 'm pugui guanyar ab prou feynas, *las bessas!*

Per altra part, confio poguer fer un bon negoci ab aquet parell de bestiotas. ¡Veuen aquestos dos que saltan tant y tant?... *es tant...* segur, donchs, que 'm proporcionarán un rendiment, com estich segur també, pero, lo qu' es diu, seguríssim, de que: *¡un canari te dotze plumas á la cua!*

Vosès no hi veuen el perquè, vritat? Es clar, com que encare no han vist la magnífica *qualitat* que tenen!

Are per gust, vull ferlos ben coneixedors, encare que siga contarioshi aixís . un xich *pardal*, deixant moltes cosas... *á la gavia!*

Sápigan, donchs, que, aquestos dos aucellets, si no son, *ab tota la extensió de la paraula*, uns veraders *gimnástichs*, *acróbatas*, *excéntrichs*, *cómichs*, *dramátichs musicals*, com els dos clowns MORITZ y THEODOR, de magnífica memoria, son al meyl, dignes imitadors d' ells; y, ab tan acert, com els dos clowns de marras han demostrat esser també fidelíssims imitadors dels *rossinyols*: y no perque aquestos aucellets ho sigan *rossinyols* no; puig un d' ells es un *arpella* y l' altre un *abutarda*; cassats tots dos ab una *cassola á Cassá de la selva*.

¡Oh! ¡si vosès *vegessin* de quina manera cantan!

¡Y si *sentessin* de quina manera 's bellugan! quedarían *estufa y flautas!* Mirinse, *devegadas*, mentres l' un refia (pobret, es cego; per xó re-fila) l' altre, vola... vola... (¡bola va!) Sempre l' un corre darrera l' altre, y quan el pobre ceguet es *pardal* de las canyas, alashoras, l' altre, vo'guentli pendre 'l puesto, l' *empayta*; el ceguet *no l' ven de la vora*, *pro l' sent de lluny*, y, es clar, que fa: com que no pot *do-mi* ar en tot sol, com aqueli qui re, (si la sort l' *judá*) salta á un altra canya. A voltas *passar-ell*, (el ceguet) á un altre cantó, 's troba en que ja hi ha l' altre, y no li toca mes remey que, *pegar* esbrenzida y saltar á la canya de mes enllá, pro al ser hi, troba l lloch ocupat y que si era *Calvo* ó que si era *Vico*, s' ag fan, se barailan y se g rriapan; s' hi fan a cops de caps, á cops de bech, á cops de cúa, y á cops... creguin, que, fins me fan riurer! Y ab tot això fent las degudas cabriolas y tamborellas! ¡Son uns mal-esperits!

A voltas fins m' hi arriat á pensar que estavan «doppés» oh! qui ho sab si tenen inyeccions de «dopping» y per xó corren, saltan y volan tan briosamente, això que n' hi ha un qu' es cego!

Troban, donchs, are, que son justificats els meus auguris al vaticinar una valiosa suma de «pessetas», de «duros» de «dollars», de «piastras» de «florins» ó de coronas... de llaurer! Oh! si, si! aquestos dos aucellets «exemplars» valen tot aixó y molt mes si (volen donarho).

Qualsevol dia los envió per exposar á qualsevol exposició extraordinaria del extranjer; á Alemania, á Chile, á Jamaica ó á Chicago, ¡Ex!... cetra; etc.

¡Pobrets! que 'n son de *monos!* Teniu, teniu petits, voleu un *pinyonet?* (¡Malol are m' ha caygut y se m' ha embrutat, no hi fa res,) teniu, teniu; voleu un pinyó brut, dich un *pinyonet?* apa, menjeu; atipeuse.

Jo soch molt carinyós pels auc lls, es dir per tota classe de bestias, com jo... potser no 's trobaría altra persona que se las estimés tant!

Are m' en adono que vosés ja deuen comensar á cansarse de sentirme xarrotejar, tant, vritat? donchs mirin, are, faré un xiquet de mútis, mentres vaig á mudar l' aygua d' aquest aveure... (*aixecant el cap*) aveure si t' espavilo, bru! ¿Han vist mes poca vergonya? al moment que 'm giro, aquet *cap-cigrany* se m' ha ca... bussat á sota 'l nas y m' ha esturat els pels del bigoti! Be, noy be! Ets molt aixerit!

Veig que al abeurador encare hi ha aygua, no obstant els hi mudaré, (*Agafa l' abeurador, y, com que te ocupadas las mans, obra la porta ab la punta del peu dret*).

¡¡Ah!! . Mala negada! (*¡Li can l' abeurador, y se li trenca*) Are si que l'hi fe a bona! ¡M ha fugit l' «abutarda»! ¡Reira de bet! ¡Mireu com corra! ¡Ves com la atrapo jo are! ¡No 'ns entretinguém! ¡Camas ajudeume!..

(*Fuig corrents á perseguir l' auccell escapat*)

ESCENA DARRERA

PIU ¡¡Ay!! Per fi 'l torno á possehir!

No m' ha costat poch, mala negada!

Figurinse que s' havia aturat á l' eixida d' aquí al costat, lo que si... hi entro! pro, el *pájaro*, aixís que m' ha vist, pega volada y s' atura al dessobre d' una gavia de la finestra del segón pis. Hi pujo, vaig

cautelosament per agafarlo y... ¡zis! s' escapa; jo, m' abalanso y... ¡Xop, caich á la pantalla del retratista del entressol... total res, tota la brusa esqueixada! Surto al carrer y 'l veig adeturat sobre de un fanal, li tiro una pedra, y, fuig; comensa á volar carretera avall, avall, avall... á Valls se detura. Jo, sense donarme compte de lo molt que havia corregut, m' en adono que 'm trobo á Valls; efectivament, me trobaba frente a la estació del ferrocarril. Ell, el *flavio* s' ha posat á cantar al dessobre d' unas sacas de blat, jo m' hi acosto poch á poquet y... ¡rach! pego grapada y se 'm queda una ploma del cap de la *cúa* entra mas mans, res, que no senthi tot, al menys tindrà cent duros de descuentol! Ab tot aixó, ell que, torna á volar. ¡Aquest cop se posa al desobre d' una barraqueta deis carrabiners, y gracias á una escopeta que hi he trobat! Disparo un tiro, l' aucell s' esparvera y esporuguit s' arrupei en un recó, li pego una grapada y... per fi me 'l faig meu!

¡Pro, no n' ha sigut poch gros el susto que m' ha costat aquesta feta! ¡un carrabiner venía corrents al meu darrera! Jo, carretera avall, avall... per fi ha deixat de seguirme que jo encare corria, pro un malehit gos de terra... d' escudellas, ó del color d' aquesta terra, vamos, me venía perseguint boy bordant. Jo que li pego una cossa, ell me pega... caixajada y se m' emporta una espardenyá; topo ab un arbre y me faig un nyinyo, dich un nyanyo al front, la canalla riu que riuras, en fi senyors, que m' en hi vist un feix per poguer vindrer á casa. ¡Hi corregut sis kilómetres!

Quin hora deu esser, are, las deu? Ves, ves, encare no hi menjat res en tot lo día. ¡Malehida «aburtard»!

(AL PÚBLICH) Senyors: are 'ls participo que no vull ser mes xerrayre; fins jo crech que per llorito pendrían á L' AUCELLAYRE.

J. MONTABLIZ

CANTARELLAS

Refiantme del bon temps,
he sortit sense paraygua;
passant sota ta finestra,
he quedat xop y no d' aygua.

Tu dius que travallas molt,
y que ta mare no adula;
donchs t' alaba al meu devant,
y no senthi 't diu, ¡gandula!

Canta alegre vora 'l riu,
l' aucellada que s' enllassa;
com jo canto treballant
preparantne la carbassa.

Al saber que t' has promés,
creu venía á fer destrossa;
sols que creyent als amichs,
he vist clar, que he tret la grossa

BATANER DE MANLLEU

Amor etern

Canteu, canteu, ninetas,
L' etern cant de amor;
Canteulo que de joya
Feu extremí 'l meu cor.

A la vora-vora del mar jo m' estava
Mirant de las onas l' eterna batent,
Quan sento de sopte una veu qu' entonava
Tristoya balada ab ayment accent.

Hardit els ulls also y ¡oh Deu de ma vida!
A una hermosa nena veig al meú devant;
Y al cor, d' en Cupido sento la ferida,
La seva sageta terrible enfonzant.

Ella per la platja corra, saltirona,
Son rostre de ninfa me deixa enlluhernat,
—¿Voldriau donarme, gentil y bufona,
—Li dich-lo cor vostre que 'l meu m' heu robat?

Els ulls ella busca, somrihent ruborosa;
Poch á poch els alsa y 'm contempla á mi,
Després altra volta (¡que n' era d' hermosa!)
Torna á mirá á terra y mormola: Si.

Canteu, canteu ninetas,
L' etern cant del amor,
Canteulo, que de joya
Feu extremí 'l meu cor.

La passió inmensa que nasqué aquell día
Ha anat augmentantse paulatinament.
¡Ab quin goig abrasso á ma dolsa aymia!
¡Ab quina tendresa me besa, amatent!

Tot lo que 'ns rodeja n' es color de rosa,
Els aucells quan cantan semblan mes divins
Si á voltas entona sa cansó amorosa
Apar que 'ns rodejin chors de serafins.

Nostre hermós idili, rublert de poesia,
Deu acabar prompte en eterna unió,
Mon cor, al pensar'hi glateix d' alegría,
¡Quin goig viure sempre juntets ella y jo!

Ni la mort feréstega podrá separarnos,
Puig d' aqueixa terra junts ens n' anirém.
Y també á la gloria Deu voldrá juntarnos.
¡De genolls á terra li demanarém!

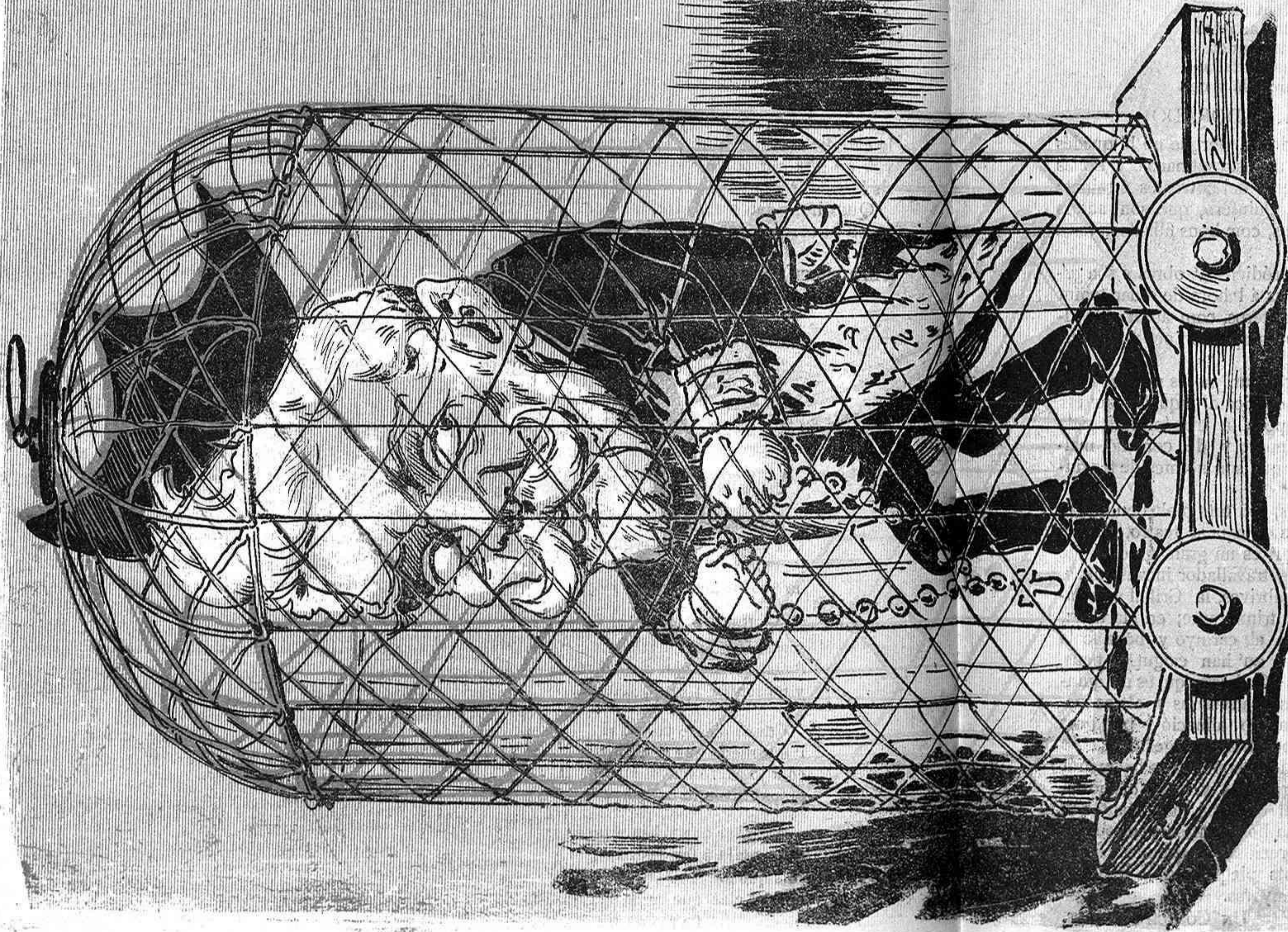
Canteu, canteu, ninetas,
L' etern cant del amor;
Canteulo, que de joya
Feu extremí 'l meu cor.

ANTONI CANTALLOPS

EPIGRAMA

En un poblet, lo rectó,
un porch diu que va comprar
y luego lo va rifar.
Pe 'l poble á fer un pregó
á dos noys va ferhi anar,
y als dos els feya eridá:
—Apa la milló ocasió! ..
¡Ara, ara 's rifará
lo porch del senyó rectó!!

S. ROIG Y RIBAS

En Maura, que 's delicat,
vol anar, ni que 'l critiquin,
de fil-ferro resguardat
perque las moscas no 'l piquin.

L' Arcalde, viu en excés,
rà l' ensaig ab un embut
per posarse (si l' hi han dut)
la corona de marqués.

Per venir s' han donat manya
las forsas vivas d' Espanya.

TEATROS

LICEO

Ab un plé³ fenomenal y concurrencia lluhidíssima y *granada* com en las grans solemnitats d' aquest teatro, s' inaugura diumenge passat la temporada de primavera, estrenantse en Espanya la ópera de Charpentier, *Louise*.

L'èxit que tingué dita ópera, sense ser extraordinari, sigué molt halagador, puig si be en certs moments se fa pesada, no deixa de notarse en tota l' ópera una gran originalitat y una sinceritat pocas vegadas vista.

Entre las pessas notables d' aquesta important ópera, deu figurarhi tot lo segón quadro del segón acte y tot l' acte tercer, que son d' una bellesa extraordinaria.

La execusió sigué molt acceptable, donadas las dificultats de la mateixa ja que hi figuran 30 personatjes secundaris y 4 de forsa y ni 'l mes petit rossament s' observá en tan important conjunt.

De las parts importants n' estavan encarregadas las Sras. Ferrani y Borlinetto, artistas ja apreciadas de nosaltres y los Srs. Ravazzolo y Mentasti que demostraren no estar faltats de condicions artísticas, si bé lo primer á causa de sa veu blanca y sens dupte de la fatiga dels ensajos feu que no brillés degudament lo important *duo* del tercer acte.

De las parts secundarias mereixen mencionarse las Srtas. Casals, Claessens y Minotti en los personatjes de Irma, Geltrude y Piccina (aprenenta) que donaren gran relleu al segón quadro del segón acte.

La presentació escénica y d' ella sa part principal ó sigui lo decorat, no mes mereix qu' elogis, ja que lo Sr. Junyent en lo panorama de París ha construit una verdadera obra d' art, demostrant ser un escenógrafo notabilíssim per lo que ab justicia mereixé l' aplauso general del públich.

També mereixé los honors del prosceni lo mtre. Sr. Barone, per lo notable conjunt que doná al grandió concertant del tercer acte, logrant ab justicia los honors de la repetició.

Resúm: que *Louise* no ha tingut un éxit fenomenal, degut al simbolisme de son argument y també al sabor massa real del mateix, però en sa part musical s' ha reconegut ser ópera de las mes notables que s' han estrenat en nostre gran teatro de 20 anys ensá y que lo mtre. Charpentier es potsé lo primer dels moderns compositors francesos, per lo que mereix lo mes coral aplauso la Empresa Bernis per son desprendiment y feros coneixé las mes importants concepcions musicals.

PRINCIPAL

Desde dissapte passat, que hi actua la companyia de la eminent Tubau, que com es de suposar, ha obtingut tants exits com funcions donadas que fins are han sigut obras conegudas.

Pera dissapte proxim está anunciat lo primer estreno que ho será ab *El hijo de Coralía*.

Degudament ne parlarem.

NOVETATS

L' empresari Sr. Filias, qu' es un senyó qu' hi entén, té una companyia *súper* ab lo nom de *Varietés*. Un *bada* ab la brincadora que 's nomena *Maud Cassvell*, puig brinca més tota sola

que qualsevolga Govern.

Un gosa ab lo ventríloch *Fraed*, que té molts *parents*, que tots plegats foran muts... si ell en son lloch no parlés.

La petita *Ida*, una nena viva com un dimoniet, en lo ball dit *Cake-Walk* un la mira y no s' ho créu.

La *Nadaud*, que als russinyols la competencia está fent,

la *Sylphe*, una guapa mossa qu' es de goma y sense ossets,

les *Thèresas*, qu' es parella

qu' un día 's farà malbé,

donantse estiragassadas,

ballant lo ball extranjer

qu' en diuen lo *tourbillon*

y es un temporal desfet;

los *Ward*, acróbats excéntrichs,

que á la quenta son masells,

ja que reben cada tanto

dels mes forts y están rihent,

com si 'ls hi fessin caricias,

y per final les *Noissets*,

que dalt de la bicicleta

fan lo que ningú pot fer;

son tots plegats uns artistas

qu' honran lo teatro aquet.

Y qui vulgui més detalls,

que 'ls vagi á veurer clá y net.

CATALUNYA (ELDORADO)

Escurantnos encara las dents, perque no hi quedés cap filagarsa del bacallá d' aquesta setmana.. y de las altrás, hem assistit al estreno del entremés ó sainete *Zaragatas* dels germans Quintero, que son autors molt aixerits y ditxaratxeros, com bons fills de la terra andalussa.

Peró la veritat, son tan pródichs d' obras y son *género* tan poch variat que fins á l' hora de dinar tenim por de toparnos ab els Quinteros, com autors, de algún plat... tenint aburrit lo "gazpacho" per massa andalus.

L' obra estrenada darrerament, no es mancada de gracias y de xistes, té vis cómica d' aquella qu' els Quinteros no acaban may, pero la trobém deslligada ab excés, manca d' argument y de conexió, malgrat sas pocas pretensions, que son no mes de fer riurer y ho logran.

Els tipos massa carregats, son tots molt ben fets p' els artistas de la companyia de aquest teatro, dirigits per en Servando Cerbón qu' es un gran graciós que s' afina al gust del públich y treballador incansable.

L' Irene Alba, Lola Membrives, la Grifell y la Palou, ab son desenfado de trinxerayre; en Martínez, en Soler, en Peral, tots fan ab carinyo y bona fe la darrera obra dels Quinteros, qu' han caigut de peus.

Han debutat 'ls germans «Colberg» qu' es un quinteto de acordeons, guitarras, bandurrias y altres instruments ó «solo» que tocan ab afinació y bon gust un repertori musical molt ben triat y sugestiu.

Mes la nota joyosa d' aquest concert es lo menút Hugo que dirigeix á sos germans y á la orquesta, ab la "sans façon" d' un vell director, emportantse 'n las simpatias del públich tan bon punt surt en escena.

Las quatre nenas son preciosas y primorosas, lo nen gran molt aixerit y tots plegats fan un bon número, molt al gust de las senyoras.

UN CÓMICH RETIRAT.

Barcelona y 'l President

En lo joch com en l' amor,
senyor Maura, no m' encallo;
ja pot portar lo que vulgui,
que desseguida l' hi fallo.

Creient qu' entre nostres favoreixedors hi haurà alguns aficionats a declamar y a llegir en alta veu, tenim lo gust de comunicárlshi que l' «Associació Barcelonina d' Amichs de la Ensenyansa» ha anunciat un certamen públich de lectura, oferint dos premis, que son:

Titul de lector de l' Associació, y una figura en terra cuyta esmaltada regalo del seu autor D. Joseph Campeny, al que llegeixi correctament la llegenda de D. Joseph Zorrilla, titulada *A buen juez, mejor testigo*

Titul de lector de l' associació y un quadro al oli, regalo del seu autor D. Modest Urgell, al que llegeixi correctament lo poema *Margaridó* de D. Apeles Mestres.

Los aspirants, que podran ser d' abdós sexes, deuen dirigir-se per escrit, avants del 15 d' aquet mes, a la Secretaria de l' Associació, carrer del Bruch, 114, entressol.

¡Apa donchs! Ja ho veuen: N' hi ha per tots los gustos; pe 'ls aficionats a la llengua de Cervantes y pe 'ls aferrats al terrós. Además, com han vist, també hi son admesas las senyoras, ab lo que l' Associació d' Amichs de l' Ensenyansa ha donat, un cop més, proba de son acert.

*

Nos ha vingut, per casualitat a las mans una «Veu de Catalunya» del dia 24 del mes passat, y, francament, com que no 'ns agrada que 's moteji a ningú, perque val mes parlar clar que motejar, nos dirigim al Director de l' esmentat periódich, pera que se serveixi, indicar als seus caixistas ó a qui siga que, sobre tot quan se tracti d' una celebritat, no li adulterin lo nom,

Diu aixís la esmentada «Veu de Catalunya» al anunciar un concert de l' Associació Wagneriana.

«L' ordre del programa será el següent:

Schubert, proemi per Joaquim Pene, etc.»

Y subratllém lo *pene* perque val la pena, tractantse d' un crítich musical tan notable com lo Sr. Pena.

Aixó es senzillament indecorós, y encare que fins al ilustre poeta D. Manel de Cabanyes en una de sas mes celebradas poesias se li esmuny un *pene* d' efecte esgarri fós, es precis *comprimirse*, com diuen en *La Verbena de la Paloma*.

Digué en Cabanyes:

Sé tu feliz, hermosa. (1)

y pene yo.

Pero en lo foch de l' inspiració poden dispensarse certas *caygudas*, que no han de tolerarse en una freda gazetilla.

Es clar que 'l poeta avants d' usar en aquet temps y cas lo verb *penar*, havia d' emplear lo verb *sufrir* ó un altre sinónim, pero la Mussa molts cops no s' hi fixa en aquestas petitesas.

¡Ojo, Srs. caixistas! Y sobre tot procurin que no se n' enteri 'l papá Pons, qu' en aixó es molt tocat y posat.

*

Un senyor senzill que va de brasset ab la seva muller, 's para devant d' un cartell y llegeix assombrat:

«Quartet Tcheque»

(1) No recordém si es ben bé així aquet vers, pero el següent es tal com lo deixém escrit.

Luego dirigintse, embobad, a la seva costella, li diu:

—«¡Ja ho veus, Tuyas, a quin temps hem arribat!

Hasta d' ensenyar un *quartet* en fan un espectacle. A viat nos farán pagar per ensenyarnos lo *quartet* dels mals endressos.»

Al cap de vall l' extranyesa del senyor senzill, es una censura als que pretenen pulir lo nostre idioma, sense lograrho.

¿Perqué no hem de dir *quarteto*, que té una terminació perfectament catalana?

Si d' un *quarteto* en dihém un *quartet*, d' un *quarto* n' haurém de dir un *quart*, y haurém de suprimir per complert las *os* finals no acentuadas que ja crevam adaptadas a la nostra llengua, fentlas sonar com *u*, y acabarem per no poguer distingir paraulas que 'l poble distingia perfectament empleantlas ab *o* ó sense, segons lo que volia expressar: Per mostra un botó:

Un cop vaig veure un *quartet*
que tocava dins d' un *quart*;
van tocar cosa d' un *quart*
y van aná a fé 'l *quartet*.....
si hagués sigut un *quintet*
cinch *quarts* se n' haurian fet.

¡Tira peixet!

Se n' haurian fet cinch *quarts*, ó siga un' hora y quinze minuts. ¿Veritat qu' aixó es parlar a tres *quarts* de quinze?

¡Quina falta 'ns está fent un Quevedo per posar en solfas als culti-parlayres!

*

L' altre dia 's queixava un periódich de l' abús que 's comet ab molts criaturas, fentloshi pendre part en espectacles que no s' adiuhen ab sas forsas fisicas ó cerebrals.

Ara mateix en lo Teatro Novetats y en lo Teatro Eldorado s' está cometent aquest abús; en lo primer ab la xamosa nena que balla 'l *cake walk*, y en lo segon, ab los nens que componen lo sexteto Colberg.

Ni las forsas fisicas de la esmentada nena, ni las intellectuals de 's ne 's en qüestió han adquirit encare 'l desarrollo suficient pera travalls de la indole del qu' executan.

Ja que 'ls pares d' aquestas criaturas no tenen 'l degut cuydado ab sers tan tendres, bo seria que prenguéss cartas en l' assumpto, 'l Gobernador Civil.

*

En un número anterior nos ocupavam de l' ordre de derribo dels barracons del Paralelo, qu' ocupan l' espay que deu destinarse a porxos, y deyam que mentres lo propietari mes infelis dels que posseheixen barracons, ja havia sufert los efectes de l' ordre, altres que contarian ab influencias tindrian en peu los seus barracons pe 'ls sigles dels sigles.

Efectivament, sembla que hi ha hagut una contra ordre a benefici dels amos de barracons qu' il·luminessin los seus establiments durant l' estada en aquesta ciutat d' un elevat personatge.

¿Que tal? Y després nos queixém de las lleys que 'ns venen de Madrit, y també a casa nostra usém la del embut; segons a qui se 'l fa passar per la banda estreta, mentres que 's reserva la part ample pe 'ls paniaguats.

*

Sembla qu' a Lleyda també gosan de la ditxa de tenir *matons*... y no de Pedralves.

L' altre dia, per confirmar alló de que 'l ví bo y 'ls valents s' acaban prompte, fou mort un tal Libori Mascarilla (a) *Dimoni*, qu' era un valent d' ofici.

¡Quan compendrán certs homes que no hi ha cobardia més grossa que la de fer un ofici de la valentia!

Los monárquichs son molt entussiasmas dels seus reys, pro á la qüenta, quan se tracta de gratarse la butxaca se 'ls refreda l' entussiasme.

Una proba la tenim ab los monárquichs de Figueras que 's proposavan festejar al rey, pero han tingut de desistir de son empenyo al adonarsen de que havian recullit, com se diu vulgarment, *pela y sis*.

¡Bons puntals té la restauració!

Lo mitin d' *afamats* que devia celebrarse en lo teatro del Trianon, lo diumenje passat, fou dissolt tot just comensat perque la policia portava ordres molt serias.

¡Quan cert es que 'l fart no 's recorda del dejú.

ÍNTIMA

Al distingit y benvolgut amich

RICART RAMÓN SERRA

¡Estranyas molt que jo escriga
casi sempre en festiu tó,
sent mon carácter molt serio?
¡Ay amich! Si jó no soch
el qui fa versets y articles.

El qui 'ls fá es lo meu cor,
L' escriptor te dos caràcters.
Un d' ells, (casi sempre 'l bó)
es el que 'l seu cor li infiltra,
y lo cap l' altre li dón.

Jó 'm trobo donchs en eix cas.
Mon cap pensa y dicta 'l cor.
En la lluyta per la vida,
(qu' es mon aspecte exterior)
com que el cap sempre barrina,
lo rostre es trist, molt tristot,
perque 'ls negocis no marxan.

Y al escriurer (l' interior)
com que mon cor fantassieja,
continuament alegroy
mon caracter se presenta,
en tot quan faig. Ja sabs donchs,
estimat amich Ricart
lo perquè de la qüestió.
Quan escrich soch lo Vilá,
mes quan no ho faig, fill, no ho soch.

JOSEPH VILÁ ORTONOBES

CANTAR

Soch jo sempre, hermosa nena,
qui diu qu' ets la que mes vals;
mon carinyo demostrante,
perque vaig magre de rals.

B. de M.

LA GUERRA

Portats per la despótica ambició
de un Rey que pobles mata y lleys destrossa
milers de desdixats cavan sa fussa
lluytant ab estrambótica afició.

Retruny lo tró terrible del canó
la mort ja d' ignocents cullita grossa
y el cel horroritzat molt prest s' embossa
ab nuvols d' amargura y de tristó,
Per toi s' ouhen renechs y planys terribles
y crits de pietat y de venjansa,
gemechs cruels de despit, cants de victoria,
y en tan en grans estols els corps terribles
acuden famolenchs á la matansa
un Rey fa escriure ab sang himnes de gloria.

EMILI REIMBAU PLANAS

Lo metje y 'l pacient

Cansat un metje de fer
tres visitas cada dia
á un subjecte ben malalt
que cap nit dormir podia
va dir: —Es inútil tot ..
Señores, ¡Sembla mentida
que no li cridin la son
cap de aqueixas medicinas!
Per lo tant —deya 'l doctor,
com que las mevas visitas
de res veig que li serveixon,
un servidor se retira.
Y 'l pacient, qu' aixó ascoltava,
fort va cridá —¡Es imposible
que jo m' adormi, doctor!..
¿Sab per qué? Donchs molt senzilla
n' és la raho: Lo que tant
al meu cor ¡ay! aniquila,
jo li diré si es que ho vol.
Li dich? si? donchs son... las xinxas!

RAMPILLS.

Correspondencia

L. Saborit: Hi ha *recorts* que lo millor es deixarlos inédits. —Pepet de Vilafranca: Ni *Amorosidá* ni *¡Pobre vell!* m' han agradat. Ho sento —Estorer de la Ronda: Massa *misteri* per un final tan fluix. Per lo demés tinga paciència. —Roig y Ribas: Axirá l'epigrama. —Mont Tranquil: Es fluix. —A Ribas Ll: está bé—Pepet de Sans: Apliquis; no está prou bé. —Rampells: Anirá part de lo que envia. —Joseph Viñas! No vaig pogué servirlo. —Mossen Pepe: Morta la cuca. mort lo verí; morta la Quaresma, ja no 'ns convenen sermons. —Isidro Vendrell: No marxa ¡vatua nell!
Quedan cartas per contestar.

LITOGRAFIA BARCELONESA
SANT RAMÓN, 6. - BARCELONA

Lo Despido.

- Adeu, noy, y quan ja siguis
en ton palau pensa en mi...
y enviam alguna cosa,
pe 'l molt que 'm tens d' agraí.